

Kirjallinen kysymys KK 740/2021 vp

Mia Laiho kok ym.

Kirjallinen kysymys yliopistosairaaloiden asemasta ja rahoituksesta sote-muutoksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Yliopistosairaaloiden asemaa ja rahoitusta ei ole huomioitu sote-muutoslainsäädännön yhteydessä. Tämän puutetta nostettiin esille sekä lausuntovaiheessa että eduskuntakäsittelyn aikana, mutta hallitus sivuutti ne. Laissa yliopistosairaaloille ja niitä ylläpitävälle organisaatiolle on määrätty erilaisia tehtäviä, mutta muutoin yliopistosairaaloita ei ole tarkemmin määritetty sote-lainsäädännössä. Yliopistosairaalan kolme tärkeintä tehtävää ovat vaativa erikoissairaanhoito, lääketieteellinen koulutus ja kliininen tutkimus.

Määrittelemättömyys aiheuttaa ongelmia niin potilaiden hoidon, koulutuksen, tutkimuksen ja myös kansainvälisen aseman näkökulmasta.

Jo sotelakien käsittelyn yhteydessä eduskunta edellytti vastauksessa (EV 111/2021 vp), että "sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta ja niiden rahoitusta koskeva erillislainsäädäntö saatetaan eduskunnan käsittelyyn siten, että se tulee voimaan viimeistään ennen sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen toimeenpanoa. Hallituksen on turvattava yliopistollisten sairaaloiden mahdollisuus tehdä edelleen tieteellistä tutkimusta ja tuottaa alan perus- ja erikoistumiskoulutusta". Näin ei ole kuitenkaan vielä tapahtunut.

Yliopistollisten sairaanhoitopiirien siirtyminen osaksi hyvinvointialueita ja Uudenmaan erillISRatkaisu tuo tarpeen määritellä nykyistä tarkemmin, mitä yliopistosairaalla tarkoitetaan ja mikä sen asema hyvinvointialueilla on. Ruotsissa yliopistosairaaloiden määrittely tehtiin vuonna 2018. Yliopistollisen sairaalan rooli ja tehtävät on määriteltävä lainsäädännössä koko maahan yhdenmukaisin perustein.

Yliopistosairaaloiden tehtäviin kuuluu lääkäreiden, sairaanhoitajien, lähihoitajien, geenikkojen, fyysikkojen ja muiden terveydenhuollon osaajien kouluttaminen eri erikoisaloille.

Tutkimusten avulla saadaan uusia hoitomuotoja, lääkkeitä ja toimintatapoja useiden sairauksien hoitoon. HUSissa on jatkuvasti meneillään yli 2 000 hoito-, terveys- ja lääketieteellistä tutkimusta. Uusia tutkimuslupia myönnetään noin 1 000 vuodessa. Kansainvälisen tutkimuksen avulla HUSissa hoidetaan muun muassa syöpäpotilaita ja useita harvinaissairauksia, joiden hoidot ovat mahdollisia vain yliopiston ja sairaalan yhteisen tutkimuksen ja opetuksen takia. Uusien hoitojen tutkiminen ja laadukkaiden ja parhaaseen tietoon perustuvien hoitokäytänteiden arviointi ja luominen kuuluvat yliopistosairaaloiden tehtäväkenttään. Yliopistosairaaloilla on merkittävä rooli

Kirjallinen kysymys KK 740/2021 vp

kansallisen terveysalan kasvustrategian toteuttamisessa. Tulevassa lainsäädännössä onkin tunnistettava yliopistosairaaloiden erityisasema kaikkine juridisine piirteineen.

Jos tutkimus ei ole lainsäädäntöön perustuva velvollisuus sairaaloille, jää se muun toiminnan jalkoihin ja juhlapuheisiin. Potilaille voidaan antaa parempaa huomisen hoitoa vain, jos hoitoa tutkitaan ja kehitetään hoitokäytänteitä viimeisimpään parhaimpaan tietoon perustuen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Milloin hallitus on tuomassa eduskunnan edellyttämän lausuman pohjalta yliopistosairaaloiden erityislainsäädännön eduskunnan käsittelyyn,

miten yliopistosairaaloiden rahoitus huomioidaan sote-uudistuksessa niin, että yliopistosairaaloilla on edellytyksiä rahoituksen puolesta ylläpitää sen vaatimia tehtäviä,

aikooko hallitus siirtää sote-lainsäädännön toimeenpanoa, kunnes asia on korjattu lainsäädännöllisesti,

miten hallitus varmistaa, että yliopistosairaaloilla on riittävä rahoitus ylläpitää ja varautua valmiutta kriisitilanteisiin ja yhteiskunnan häiriötilanteisiin,

miten hallitus varmistaa, että yliopistosairaaloilla on mahdollista edelleen jatkossa tehdä tieteellistä tutkimusta ja tuottaa alan perus- ja erikoistumiskoulutusta,

miten hallitus aikoo turvata, että Suomessa viidellä yliopistosairaallalla on mahdollisuus jatkossakin tuottaa korkealaatuista lääketieteellistä hoitoa ja erikoisosaamista ja

mihin lakiin hallitus aikoo säätää yliopistosairaaloiden asemasta ja varmistaa sen rahoituksen?

Helsingissä 7.1.2022

Mia Laiho kok
Pauli Kiuru kok
Arto Satonen kok
Terhi Koulumies kok
Jari Kinnunen kok
Sari Sarkomaa kok
Markku Eestilä kok
Ville Kaunisto kok
Sari Multala kok
Timo Heinonen kok